U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudce Ondřeje Mrákoty a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **F. S. F.**, zast. Mgr. Bc. Filipem Schmidtem, LL.M., advokátem se sídlem Ovenecká 78/33, Praha 7, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 9. 2017, čj. OAM-459/ZA-ZA11-VL11-R2-2016, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 6. 8. 2018, čj. 28 Az 7/2017-38,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Bc. Filipu Schmidtovi, LL.M., advokátu, **se přiznává** odměna a náhrada hotových výdajů ve výši **8 228 Kč**, která mu bude proplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

[1] Dne 12. 5. 2016 žalobce, státní příslušník Kubánské republiky, požádal v ČR o mezinárodní ochranu. Dne 18. 5. 2016 poskytl k žádosti o mezinárodní ochranu následující údaje: Narodil se na Kubě, je svobodný, avšak má nezletilou dceru, která žije v Havaně. Je zdráv a je katolického vyznání. Kubu opustil na jaře 2014, letěl do Moskvy, odtud se dostal do Běloruska a pak do Maďarska, kde (v tranzitním prostoru letiště) požádal o azyl. Tam zůstal přibližně rok, jelikož s ním bylo vedeno azylové řízení. Poté odjel vozidlem taxi do Německa přes Rakousko. O azyl požádal, avšak znovu bezúspěšně, i v Německu. Dne 12. 5. 2016 pak autobusem přijel do ČR, předtím však o ČR nic nevěděl. V ČR žádal o azyl ze dvou důvodů – prvním je to, že potřebuje mezinárodní ochranu, druhým pak skutečnost, že ČR zažila komunistický režim a dokáže pochopit jeho důvody. Tvrdil, že je proti Castrovu režimu. Je tzv. *balcero* - pokoušel se na lodi dostat do USA, chytili jej a poslali do vězení, kde byl zadržen asi na 15 dnů. Zapojil se prý do hnutí, které

se zabývalo lidskými právy - *Dámy v bílém.* Angažoval se a protestoval. Domníval se, že jeho život by byl ohrožen, pokud by se teď vrátil na Kubu.

[2] Rozhodnutím ze dne 1. 6. 2016 žalovaný označil cit. žádost za nepřípustnou [§ 10 odst. 1 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu], řízení zastavil [§ 25 písm. i) téhož zákona] a uvedl, že státem příslušným k posouzení této žádosti je Maďarsko [čl. 3 nařízení č. 604/2013[1]]. V soudním sporu stěžovatel dosáhl zrušení tohoto rozhodnutí a vrácení věci zpět žalovanému k posouzení *důvodnosti* jeho žádosti o mezinárodní ochranu (rozsudek NSS ze dne 26. 10. 2016, čj. 10 Azs 199/2016-56).

[3] V dalším běhu správního řízení žalovaný provedl doplňující (a podrobnější) pohovor k podané žádosti (protokol ze dne 20. 12. 2016). Zde stěžovatel uvedl, že se v roku 2001 stal mistrem Kuby v zápase. Očekával, že jej pošlou do Evropy na turné, ale nestalo se tak. Tehdy nastoupil na loď směr Florida; byl však v pobřežních vodách zadržen americkými policisty a vrácen na Kubu. Na vojenské základně jej přijal velvyslanec a zástupce též švýcarské ambasády. Pak se vrátil domů. Navzdory tomu, že mu kubánské úřady řekly, že v souvislosti s nelegálním opuštěním vlasti nebude mít problémy, vyloučily ho z národního (zápasnického) mužstva a z vysoké školy (vysokoškolský diplom posléze získal v učitelském oboru tělovýchova, spec řecko-římský zápas, a to v jiné provincii a s odstupem pár let – v roce 2006). Na Kubě nepracoval; jen bez řidičského průkazu a živnostenského povolení vozil turisty (sám to označil za „menší“ podnikání). Když ho chytili policisté, dal jim 50 pesos a bylo po problému. Jeho strýc byl zemědělec se silným hospodářským zázemím, působil jako jakýsi správce tabákových plantáží. Ekonomické potíže neměl, protože většina jeho rodiny žila v USA; vydržovali jej. Jelikož nepracoval, policie jej předvolala s tím, že je příživník. Celou záležitost ale zařídila v roce 2013 jeho teta z USA (domnívá se, že policistu uplatila). V roce 2009 nebo 2010 se spolu s asi sedmi dalšími Kubánci pokusil doplavit na voru z barelů k pobřeží USA. Chytili je Kubánci a odvezli do vězení v Havaně. Nebylo to tam příjemné, pustili na něj klimatizaci a sundali mu svetr; pak musel vypovídat. Bylo mu řečeno, že je parazit a po cca dvaceti dnech jej vyvezli ven z vězení, sundali mu pouta a na ulici jej vyhodili z auta. Po týdnu, kdy byl doma z vězení, přišel za ním úředník a řekl mu, že nesmí požívat alkohol, že po 19.00 hod. nesmí být chycen na pláži atd. Tento úředník neměl na starosti jen propuštěné vězně, ale též lidi, s nimiž má režim problém (domnívá se, že patřil k policii). Žalobce jej z domu vyhodil a ještě mu přidal jednu pěstí. Úředník mu pak znepříjemňoval život na Kubě, předvolával si jej na policii, někdy 2-3 krát za týden, někdy mu celé měsíce dal pokoj. Žalobce to obtěžovalo a měl obavy z výhrůžek, že bude zavřen. Dále uvedl, že v souvislosti s jeho protikomunistickými názory byl zván na pohovory. Nesvolával mítinky, avšak svými názory se třeba v restauraci netajil. Upřesnil, že nebyl členem hnutí *Dámy v bílém*, neúčastnil se jejich mítinků, jen jednou byl s nimi na akci. Schůzka byla rozehnána policisty, ale žalobce nebyl zadržen. Na Kubu se nechce vrátit, raději by se zastřelil. Bylo by otázkou krátkého času a byl by uvězněn. Na Kubě by pravděpodobně ani nebyl přijat, jelikož je mimo zemi tři roky, a tím pádem přišel o občanství.

[1] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států. Úř. věst. L 180, 29. 6. 2013, s. 31-59.

pokračování

[4] Rozhodnutím označeným v záhlaví žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu dle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Žalobcem uplatněné skutečnosti nespadají pod zákonem vymezené důvody pro udělení mezinárodní ochrany. Krajský soud názoru žalovaného přisvědčil a výše specifikovaným rozsudkem žalobu zamítl.

[5] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu včas podanou kasační stížností z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Žalovaný údajně chybně dokazoval. Jeho zjištění jsou v rozporu se správním spisem a skutkovými okolnostmi případu. Napadený rozsudek je prý nepřezkoumatelný – krajský soud neprovedl (konkrétní) přezkum vytýčený žalobními body, ale pouze přebírá závěry žalovaného, na něž také odkazuje. Nezákonnost pak spatřuje v nesprávném posouzení důvodnosti obav z pronásledování a rizika vážné ujmy ve smyslu § 12, resp. § 14a zákona o azylu.

[6] Ve věcech mezinárodní ochrany se NSS po posouzení přípustnosti kasační stížnosti zabývá otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele (§ 104a s. ř. s.). Není-li tomu tak, soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou (blíže k tomu usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS).

[7] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[8] Stěžovatel obecně tvrdí, proč by měla být jeho kasační stížnost ve smyslu § 104a s. ř. s. přijatelná (vady v dokazování údajně nebyly napraveny ani správním soudem). Dle NSS ovšem v této věci nevyvstala žádná právní otázka, která by doposud nebyla judikaturou jednotně řešena, ani taková otázka, kterou by bylo třeba řešit odlišně; nedošlo ani k podstatným vadám řízení, které by přijatelnost kasační stížnosti založily.

[9] K námitce nedostatečně zjištěného skutkového stavu NSS uvádí, že požadavky na podklady pro rozhodnutí žalovaného se zabýval např. v rozsudku ze dne 4. 2. 2009, čj. 1 Azs 105/2008-81, č. 1825/2009 Sb. NSS, podle něhož musí být užité podklady (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné. Jak správně uvedl již krajský soud, podklady rozhodnutí, ze kterých žalovaný vycházel, tyto požadavky splňují (§ 3 správního řádu). NSS v této souvislosti odkazuje na konstantní praxi (viz rozsudek NSS ze dne 20. 11. 2003, čj. 2 Azs 27/2003-59, č. 181/2004 Sb. NSS nebo usnesení NSS ze dne 5. 1. 2017, čj. 10 Azs 222/2016-48).

[10] Jde- li o hodnocení těchto podkladů, ani NSS nijak nezpochybňuje skutečnosti, které plynou ze zpráv o zemi původu založených ve správním spisu. V předložených dokumentech se opakovaně vyskytují podezření na nesprávné postupy kubánských úřadů, mj. vůči nepohodlným politickým oponentům, jimž je pro uplatňování jejich politických práv různými způsoby ztěžován jejich život; bezpečnostní složky je zadržují, či vězní.

[11] Žalovaný ovšem správně zjistil, že stěžovatel nebyl nijak zásadně politicky aktivní. Jím označené problémy s policisty nesouvisí s jeho politickým přesvědčením (byť

stěžovatel nyní v kasační stížnosti navozuje zdání, že svými činy vlastně projevoval nesouhlas s politickým režimem). Stěžovatelova jediná účast na mítinku hnutí *Dámy v bílém*, který byl rozehnán, nejspíš nebyla ani kubánskými úřady povšimnuta, jelikož stěžovatel nebyl zatčen. Na tom nic nemění ani skutečnost, že se v restauraci netajil svými názory na komunistický režim nebo že při výslechu (který byl prováděn v souvislosti s pokusem o nelegální proplutí k břehům USA) vynadal policistovi do komunistů. Veškeré stěžovatelovy problémy s kubánskými úřady počaly jeho pokusy emigrovat. Po prvním pokusu byl vyhozen z reprezentace a ze školy. Po druhém neúspěšném pokusu byl zadržen a vyslýchán. Po propuštění mu byl (pravděpodobně) udělen dohled, který stěžovatele obtěžoval. Další styky s policisty pak vyvolal tím, že nebyl řádně zaměstnán, či tím, že nedodržoval tamní předpisy na úseku pozemních komunikací či živnostenského podnikání. Skutkové závěry žalovaného se tedy jeví jako správné. Žadatelé o mezinárodní ochranu musí prokázat dostatečnou míru *individualizace* nepříznivých dopadů režimu v zemi původu. Za takovou individualizaci nelze považovat stěžovatelem tvrzené ústrky způsobené pracovníkem dohledu, po tom, co jej kubánské hlídky chytily při druhém pokusu o nelegální opuštění země, *nota bene* pokud stěžovatel tohoto úředníka – jak sám tvrdí - fyzicky napadl. Příkoří, o němž mluvil stěžovatel, nelze označit ani za pronásledování.

[12] Rozhodnutí žalovaného a napadený rozsudek nejsou ani nepřezkoumatelné. Na základě podkladů obsažených ve spisu totiž žalovaný, a posléze i krajský soud pečlivě – v souladu s § 68 odst. 3 správního řádu – vysvětlily, že i navzdory nepříznivé situaci na Kubě stěžovatelova tvrzení nespadají pod azylově relevantní důvody. Mezinárodní ochrana je totiž výjimečným právním institutem, jehož smyslem je poskytnout žadateli ochranu, nikoliv však před jakýmikoli negativními jevy v zemi jeho původu.

[13] Stěžovatel se mýlí, pokud se domnívá, že mu v případě vrácení na Kubu hrozí vážná újma ve smyslu zákona o azylu. Kubu opustil legálně, cestoval letecky na svůj vlastní cestovní doklad. K nové situaci na Kubě po novelizaci tamního zákona o migraci a dalších předpisů se navíc NSS již vyjádřil (srov. zejména usnesení ze dne 14. 3. 2018, čj. 6 Azs 369/2017-41). Nyní by v zásadě měla být možná repatriace občanů, kteří byli posuzováni jako emigranti. Jak uvedeno výše, stěžovatele nelze považovat za protirežimního aktivistu (viz bod [11] shora), který by mohl mít s eventuální repatriací problém. Žalovaný přitom poctivě zvážil individuální okolnosti této kauzy.

[14] NSS proto kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[15] Výrok o náhradě nákladů řízení se při odmítnutí kasační stížnosti opírá o § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s.

[16] Stěžovateli byl ustanoven zástupce z řad advokátů, Mgr. Bc. Filip Schmidt, LL.M (usnesení NSS ze dne 18. 9. 2018). Ustanovenému advokátovi se s přihlédnutím k § 7 bodu 5, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. b) a d) a § 13 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), přiznává odměna za zastupování 2 × 3 100 Kč za dva úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení a podání kasační stížnosti) a paušální náhrada hotových výdajů 2 × 300 Kč; celkem částka 6 800 Kč. Soudu je dále z úřední činnosti známo (a vyplývá to i z veřejně

pokračování

dostupné databáze plátců DPH), že ustanovený zástupce je plátcem DPH. Proto se tato částka zvýší o 21 %, tj. o 1428 Kč. Celková částka, která činí 8 228 Kč, bude k rukám ustanoveného zástupce proplacena z účtu NSS do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. prosince 2018

Zdeněk Kühn
předseda senátu